

PROTOKOLL

Saks.nr. 2003/00895-5

Dato: 24.04,30.04 og 01.05,2003
Sted: Kommunenes Hus, Oslo
Parter: Kommunenes Sentralforbund og
Utdanningsgruppens Hovedorganisasjon
Sak: Tariffrevisjonene pr. 01.05.2003.

Til stede:

KOMMUNENES SENTRALFORBUND

Oalv Ulleren, Lars Haukjem, Bjørn Gudbjørgsrud, Kirsti Vassbotn, Sigbjørn Eikefjord, Trygve Nøst, Tor Allstrin, Eirik Solberg.

UTDANNINGGRUPPENES HOVEDORGANISASJON

Laila-Brith Josefsen, Erik Bårdseng, Gjertrud Eggen, Johs. Bruvik, Karin M. Liabø, Tore Dahlstrøm, Leiv Sigmund Hope, Kari Carlson, Kristin Kvaalen, Kari Tangen, Sonja Billington, Kirsti Glad, Ole Petter Blindheim.

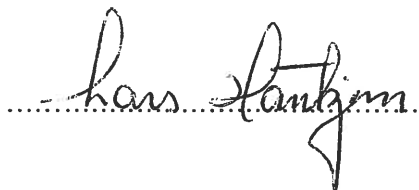
*****

Enkelte deltok ikke på alle møter.

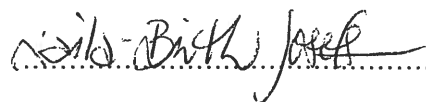
Partene er i forhandlinger blitt enige om å anbefale forslaget til revisjon slik det fremgår av vedlegg til denne protokoll.

Svarfrist settes til 20.05.2003, kl.12.00.

Kommunenes Sentralforbund

Utdanningsgruppens Hoved-
organisasjon

Vedlegg til protokoll

TARIFFREVISJONEN

Pr. 1. MAI 2003

KRAV/TILBUD 3

1.mai 2003

kl. 01.30

KOMMUNENES SENTRALFORBUND

TARIFFREVISJONEN PR. 1.5.2003

Det vises til KS' krav/tilbud nr. 1, 24. april og krav/tilbud nr. 2, 30 april 2003. For øvrig legger KS' følgende til grunn:

1. Likelønn

Innenfor rammene av TBSK, men med en utvidelse av partenes representasjon som sikrer den nødvendige balanse i kompetansesammensetning etc. i utvalget, gjennomføres det et arbeid i forkant av tariffrevisjonen 2004 med følgende mandat:

”Partene skal i fellesskap kartlegge lønsmessige forskjeller mellom menn og kvinner i KS-området, med spesiell vekt på mannlige og kvinnelige ledere og fagledere, samt eventuelle lønsmessige forskjeller i uttelling for etter- og videreutdanning. Det gjøres også en vurdering av eventuelle kjønnsrelaterte skjevheter ifht anvendelse av dagens lønssystem og koder. Andre relevante problemstillinger i tilknytning til dette kan også tas opp. Med bakgrunn i denne kartleggingen, fremskaffes det nødvendige tallmaterialet for å foreslå nødvendige tiltak i forbindelse med tariffrevisjonen 2004.”

Partene er innstilt på å innhente nødvendige tilleggsopplysninger til bruk i arbeidet der de ser behov for dette.

2. Deltid og inkluderende arbeidsliv

2.1 Det nedsettes et partssammensatt utvalg som skal belyse årsaker til og konsekvenser av uønsket deltid, gjennom bl.a. å samle og sammenfatte allerede eksisterende forskningsmateriale. Utvalget skal søke å finne virkemidler som kan redusere omfanget av uønsket deltid.

Utvalget har frist til 01.02.2004

2.2 Partene iverksetter et forsknings-/utviklingsprosjekt mht til deltid og forsøksordninger i enkeltvirksomheter. Mandat for felles forsknings-/utviklingsprosjekt utarbeides av partene i fellesskap. Forsknings-/utviklingsarbeidet følges opp av en partsammensatt styringsgruppe.

Det presenteres en underveisrapport 01.02. 2004.
Hovedrapporten bør foreligge i februar 2005.

2.3 Inkluderende arbeidsliv: For å sikre at partene lokalt følger opp målsettingene i intensjonsavtalen, er de sentrale parter enige om å stimulere til iverksettingen av lokale tiltak, jfr. Riksmeklingsmannens møtebok ved tariffrevisjonen pr. 01.05.2002.

3. Pensjon

Det nedsettes et selvstendig partssammensatt utvalg som før oppgjøret pr. 01.05.2004 skal ha utredet ulike sider ved pensjonsproblematikken med utgangspunkt i følgende mandat:

”Utvalget skal :

- vurdere konsekvenser for den kommunale pensjonsordningen som følge av konkurransesituasjonen (jf. banklovkommisjonens forslag) og eventuelle endringer i KLPs selskapsform
- vurdere hvilke organisatoriske og forvaltningsmessige løsninger som på lang sikt gir de laveste pensjonskostnader for kommunesektoren
- vurdere konsekvensene for KS' tariffområde av Pensjonskommisjonens arbeid.”

4. Overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet

Med utgangspunkt i overføringen av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet og det arbeidet som skal gjøres i en arbeidsgruppe mellom Utdanningsforbundet og KS, forplikter KS seg til å føre en løpende dialog med partene i KS' tariffområde.

5. Lavlønn

Partene har i løpet av mellomoppgjøret 2003 drøftet ulike modeller for en lavlønnsgaranti, herunder modeller fra NHO/LO-området.

Det nedsettes et partssammensatt utvalg som skal:

”Utrede og analysere konsekvensene av og mulighetene for å innføre en lavtlønnsгарanti innenfor Hovedtariffavtalens virkeområde i KS-området. Utredningen foretas med sikte på hovedoppgjøret 2004.”

Utredningen skal foreligge innen 01.01.2004.

6. OU

Partene er enige om at det er hjemmel i Hovedavtalen for å opprette og foreta trekk til et OU-fond.

Til protokollen:

Partene er enige om, på bakgrunn av det inntektspolitiske samarbeidet og uttalelsene i Kontaktutvalget 22.januar 2003, å oppta forhandlinger i januar/februar 2004 om eventuelle lønnstillegg for arbeidstakere i KSs hovedtariffavtaleområde. Partene er enige om at siktemålet med disse forhandlingene er å gi arbeidstakerne i KSs hovedtariffavtaleområdet en faktisk lønnsutvikling innenfor den samme ramme på årsbasis (2002-2003) som for industrien

(gjennomsnittlig arbeidere og funksjonærer) i NHO-bedrifter. Forhandlingene føres med utgangspunkt i tall fra Teknisk Beregningsutvalgs (TBU) foreløpige rapport 2004.

Eventuelle tillegg av lønnsmessig art gis med virkning fra 1.januar 2004.
Dersom avviket er mindre enn 0,10 prosentpoeng foretas det ingen endringer.

Forhandlingene skal være slutført innen utgangen av februar 2004.

Resultatet tilpasses Bærum og Lørenskog kommuner.

MELLOMOPPGJØRET

1. MAI 2003

KOMMUNENES SENTRALFORBUND

KRAV/TILBUD

NR. 2

30. APRIL 2003 KL. 10.00

KS KOMMUNENES
SENTRALFORBUND

MELLOMOPPGJØRET PR. 1.5.2003

Det vises til KS' krav/tilbud nr. 1, 24. april 2003. For øvrig legger KS følgende til grunn:

1. Likelønn

Innenfor rammene av TBSK, men med en utvidelse av partenes representasjon som sikrer den nødvendige balanse i kompetansesammensetning etc. i utvalget, gjennomføres det et arbeid i forkant av tariffrevisjonen 2004 med følgende mandat:

”Partene skal i fellesskap kartlegge lønsmessige forskjeller mellom menn og kvinner i KS-området, med spesiell vekt på mannlige og kvinnelige ledere og fagledere, samt eventuelle lønsmessige forskjeller i uttelling for etter- og videreutdanning. Det gjøres også en vurdering av eventuelle kjønnsrelaterte skjjevheter ifht anvendelse av dagens lønssystem og koder. Andre relevante problemstillinger i tilknytning til dette kan også tas opp. Med bakgrunn i denne kartleggingen, fremskaffes det nødvendige tallmaterialet for å foreslå nødvendige tiltak i forbindelse med tariffrevisjonen 2004.”

Partene er innstilt på å innhente nødvendige tilleggsopplysninger til bruk i arbeidet der de ser behov for dette.

2. Deltid og inkluderende arbeidsliv

2.1 Det nedsettes et partssammensatt utvalg som skal belyse årsaker til og konsekvenser av uønsket deltid, gjennom bl.a. å samle og sammenfatte allerede eksisterende forskningsmateriale. Utvalget skal søke å finne virkemidler som kan redusere omfanget av uønsket deltid.

Utvalget har frist til 01.02.2004

2.2 Partene iverksetter et forsknings-/utviklingsprosjekt mht til deltid og forsøksordninger i enkeltvirksomheter. Mandat for felles forsknings-/utviklingsprosjekt utarbeides av partene i fellesskap. Forsknings-/utviklingsarbeidet følges opp av en partsammensatt styringsgruppe.

Det presenteres en underveisrapport 01.02. 2004. Hovedrapporten bør foreligge i februar 2005.

2.3 Inkluderende arbeidsliv: For å sikre at partene lokalt følger opp målsettingene i intensjonsavtalen, er de sentrale parter enige om å stimulere til iverksettingen av lokale tiltak, jfr. Riksmeklingsmannens møtebok ved tariffrevisjonen pr. 01.05.2002.

3. Pensjon

Det nedsettes et selvstendig partssammensatt utvalg som før oppgjøret pr. 01.05.2004 skal ha utredet ulike sider ved pensjonsproblematikken med utgangspunkt i følgende mandat:

”Utvalget skal :

- vurdere konsekvenser for den kommunale pensjonsordningen som følge av konkurransesituasjonen (jf. banklovkomisjonens forslag) og eventuelle endringer i KLPs selskapsform
- vurdere hvilke organisatoriske og forvaltningsmessige løsninger som på lang sikt gir de laveste pensjonskostnader for kommunesektoren
- vurdere konsekvensene for KS` tariffområde av Pensjonskomisjonens arbeid.”

4. Overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet

Med utgangspunkt i overføringen av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet og det arbeidet som skal gjøres i en arbeidsgruppe mellom Utdanningsforbundet og KS, forplikter KS seg til å føre en løpende dialog med partene i KS` tariffområde.

KS tar forbehold om endring av krav/tilbud.

MELLOMOPPGJØRET

1. MAI 2003

KOMMUNENES SENTRALFORBUND

KRAV/TILBUD

NR. 1

24. APRIL 2003 KL. 15.00

KS KOMMUNENES
SENTRALFORBUND

HOVEDLINJER FOR MELLOMOPPGJØRET PR. 1.5.2003

KS har som mål for dette tariffoppgjøret:

Å oppfylle forpliktelsene i det inntektspolitiske samarbeidet slik det er utformet i uttalelsen fra Regjeringens kontaktutvalg datert 22.01.2003. I uttalelsen heter det at partene i forbindelse med mellomoppgjøret 2003 vil:

”Arbeide for å få lønnsveksten i Norge mer på linje med utviklingen hos våre handelspartnere. Oppgjøret må derfor ta utgangspunkt i den delen av næringslivet som er utsatt for konkurranse fra utlandet. Den samlede lønnsveksten som avtales sentralt og lokalt for disse sektorene må være normgivende for de rammer som forhandles i de øvrige oppgjørene.”

KS vil legge følgende hovedelementer til grunn:

1. Forhandlingene skjer på bakgrunn av kap. 4.5 i Hovedtariffavtalen: Regulering 2. avtaleår, der det heter at: ”Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen 1. avtaleår.
2. Meklingsløsningen mellom LO og NHO, YS og NHO, pkt. VII., Tariffpolitiske forutsetninger, hvor det heter:
”I samsvar med fellesuttalelsen fra Regjeringens kontaktutvalg forutsetter partene at den samlede lønnsveksten som avtales sentralt og lokalt skal være normgivende både for ledere og andre grupper av arbeidstakere i bedriftene, og for hele arbeidsmarkedet for øvrig.”
3. Partene avtalte gjennom hovedoppgjøret i 2002 betydelige lønnstillegg for 2003, årslønnsrammeveksten, beregnet av det tekniske beregningsutvalg for sektoren (TBSK) på 4,63%, herunder tillegg bl.a. gjennom sentrale justeringer 01.07.2003.
4. På bakgrunn av reguleringsbestemmelsen, forpliktelsene gjennom det inntektspolitiske samarbeidet og allerede avtalte tillegg for 2003, er det i mellomoppgjøret 2003 ikke rom for ytterligere tillegg.